

Príncep, duc, comte i senyor

El príncep hissat al país de la indiferència

Del divendres 20 al dilluns 23 l'hereu de la corona d'Espanya, Felip de Borbó, va visitar oficialment Catalunya per primera vegada. Al rerefons heràldic del viatge, l'assumpció efectiva dels títols de Príncep de Girona, Duc de Montblanc, Comte de Cervera i Senyor de Balaguer.

Sa Altesa Reial (SAR) i Joaquim Xicoy, que havia acabat de llegir el seu discurs. Era el moment en què els diputats d'ERC van abandonar l'hemicicle.

La visita de Sa Altesa Reial (SAR, per simplificar) el Príncep d'Astúries, segons els papers de la Casa Real, i d'Astúries i de Girona, segons els papers de la Generalitat, havia estat precedida, en gran mesura, per la indiferència; encara que, d'una manera oportuna, les parts favorable i contrària havien donat vivíssimes mostres d'adscripció i repul-

sa, segons el credo.

Havien proclamat el seu refús a la visita els que, per tradició i congruència, fan del republicanisme bandera política. És el cas d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC), partit que, aprofitant la seva condició parlamentària, ha procurat aglutinar els corrents d'oposició extraparlamentària a la vinguda de l'hereu,

bàsicament La Crida a la Solidaritat, Moviment de Defensa de la Terra (MDT), Catalunya Lliure i el Moviment Comunista de Catalunya.

L'actitud d'ERC despertava temors gens infundats entre els sectors amfitrions, atès que per la seva presència en el Parlament de Catalunya (primera escala de SAR en el seu itinerari) podia

La policia reprimeix amb contundència els qui manifestaven la seva disconformitat per la visita del príncep a Girona.

projectar una transcendència més efectiva sobre l'opinió pública. Sobretot, quan a la ment de tothom era present encara la postura adoptada pels diputats d'Herri Batasuna durant la visita de Joan Carles I al Parlament basc.

Per contra, havien ofert el seu suport a la vinguda les dues agrupacions polítiques majoritàries: Convergència i Unió (CiU), partit que en la seva carta fundacional no es decanta ni pel republicanisme ni per la monarquia, i el Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC), partit que, tot i contemplar l'esperit del republicanisme en la seva declaració programàtica, s'ha anat acomodant —com CiU— a les circumstàncies.

De la mateixa forma que ERC ha imantat una societat civil desproveïda, el PSC i CiU també han arrossegat els sectors d'opinió hegemònics cap a la conveniència, sense reserves, de l'acceptació monàrquica. Durant els dies previs a què fem referència, els discursos d'adhesió posats en circulació, en segons quins casos, han adquirit les ressonàncies —això sí, verbals— dels detonants col·locats a Girona per Terra Lliure.

LA DUANA D'ANDORRA

La visita al Parlament de Catalunya, ubicat al Parc de la Ciutadella de Barcelona, era el primer acte previst pel protocol de la Casa Real. Una hora abans de l'horari convingut, el recinte ja estava ocupat per les forces de seguretat. Guàrdia Urbana, Policia Nacional, Mossos d'Esquadra, exèrcit i efectius de paisà, en unes quantitats sumptuoses, es repartien la totalitat del terreny a les ordres del servei de seguretat de la Casa Real. I dos Mossos, al cim de l'edifici, custodiaven les dues banderes, probablement per si La Crida, fent mostra de la seva acreditada habilitat, tenia alguna temptació al respecte. Precisament, el dia anterior l'organització havia retirat de l'hemicicle del Parlament la bandera de les quatre barres que habitualment presideix els plens. Més amunt encara dels Mossos, l'helicòpter.

En un ambient impenetrable, que impossibilitava qualsevol mostra ciutadana d'aclamació o protesta, els periodistes acreditats constituïen l'únic contingent

civil tolerat. Superades les proves d'identificació i escorcoll d'accés del parc, a l'entrada del Parlament, amb major èmfasi, es va repetir l'operació, poc o molt com a la duana d'Andorra, sota la mirada infraroja dels guardaespalles.

La posada al punt d'una parada militar exigeix mitja hora de dedicació anterior. Amb aquesta filosofia, la companyia de la caserna del Bruc va ser formada, enèrgicament, davant els porxos del Parlament. Passada la mitja hora, els sorolls coppedians de l'helicòpter, intercalats amb els sons alertants de les sirenes, anunciaven la imminent aparició de l'hoste. El comitè de recepció, format pel president de la Generalitat **Jordi Pujol**, l'alcalde de Barcelona **Pasqual Maragall**, el president del Parlament **Joaquim Xicoy** i el delegat del Govern espanyol **Francesc Martí i Jusmet**, esperava ventilat mentre s'incrementaven els núvols. Les prediccions d'**Alfred Rodríguez Picó** no fallen.

La banda castrense, bon punt va insinuar-se la caravana de SAR, va bufar i percutir les notes de la marxa reial. I el príncep, hissat com un pívot de la NBA,

Jordi Pujol i Pasqual Maragall, i al mig, com el dijous, Felip de Borbó. Les autoritats aconsellen quin llibre ha de comprar SAR.

va passar revista. Va intercanviar les salutacions que corresponien amb les autoritats, i la formació marcial va desfilar al seu davant, com per una passarel·la còmica, amb l'ímpetu que requeria l'ocasió.

Paral·lelament a la parada militar, dins, es va anar omplint, just i ple, l'hemicicle. Les dues llotges reservades per al públic havien estat destinades a les personalitats prèviament designades. Un paperet enganxat al respall del seient situava protocol·làriament cadascun dels convidats. I, als renglons d'escons, els diputats, com sempre. Presidia l'arribada dels uns i dels altres, al costat de la bandera d'Espanya, una senyera de recanvi, acabada d'estrenar.

Per ordre aproximat d'aparició anaven situant-se els elegits. **Miquel Coll i Alentorn**, el senyor Coll, que tan vellet com és va ser el primer. **Miquel Roca**, afectat d'alegria, infreqüent en ell. Al seient de darrere, **Josep-Antoni Duran i Lleida**, com l'ombra de Roca. **Marta Ferrusola**, compartint confessions amb **Narcís Jubany**. Anaven arribant **Françesc Baltasar**, **Enrique Lacalle**, **Ramon Espasa**, **Manel Royes**, **Jordi Fer-**

nández Díaz, **Antoni Fernández Teixidó**, **Frederic Rahola**, **Ferran Cardenal**..., i, com una constel·lació de llautó, les entranyables autoritats militars de rigor, amb **José Carrasco Lanzas**, capità general de la regió Pirenaico-Oriental, al capdavant.

Els republicans **Miquel Pueyo**, **Àngel Colom** i **Josep-Lluís Carod** van arribar els primers entre els diputats. Només **Roca**, amb una breu salutació-diàleg, i el diputat i alcalde de Girona, **Joaquim Nadal**, amb una més extensa conversa, no van castigar-los d'entrada amb la indiferència.

I va arribar la resta de ses senyories. L'afluència a la sala no es feia esperar. **Jaume Nualart**, que fa pocs dies ha abandonat la seva militància independentista; **Marià Pere**, sense corbata; **Celestino Sánchez**, sense corbata i amb texans; **Joan Hortalà**, ex-republicà explícit, bromejant que el seu grup estava disposat a cantar *Els Segadors*; **Max Cahner**, amb un somrius de múltiple lectura...; tots, el Ple de la Cambra.

El moment històric de la penetració de SAR al Parlament va fer alçar els dipu-

tats, enmig d'un silenci absolut, interromput al cap de poc per la veu rogallosa de Xicoy. Immediatament que el Molt Honorable president del Parlament va concloure el discurs de salutació i benvinguda al príncep, **Carod**, **Colom**, **Pueyo**, **Sánchez** i **Pere**, van enfilar el passadís central i van abandonar l'hemicicle. La Cambra es va fondre dempeus en un fort aplaudiment de solidaritat amb SAR, a qui corresponia el torn del discurs. En acabar-lo, renovats aplaudiments a peu dret. Una altra manera de dissidència va ser la dels diputats d'Esquerra Catalana (EC): **Hortalà**, **Sabanza** i **Casanovas**, que no van ovacionar en cap moment i van abstenir-se d'alçar-se. Els representants d'Iniciativa per Catalunya (IU) **Ribó**, **Riera** i **Nualart**, que van mostrar-se respectuosos en els actes institucionals i democràtics, per la seva vocació republicana —vocació que exigeix l'elecció democràtica fins i tot del cap d'estat— havien decidit no secundar els actes de caràcter aristocràtic i heràldic. Al final de la sessió, per majoria absoluta de la Cambra, SAR havia triomfat com a protagonista. L'antagonisme que-

dava com a únic patrimoni de la minoria.

Liquidat el pisolabis ofert per Xicoy al saló dels Passos Perduts, durant el qual alguns diputats van manifestar la seva indignació per les superlatives mesures de seguretat i pel fet que agents armats haguessin accedit a l'hemicicle, la caravana reial va posar el rumb cap a altres itineraris privats. Els informadors destacats van ser conduïts a les immediacions de la plaça de Sant Jaume, al Palau de la Generalitat, on el ritual de la duana es va tornar a practicar. El saló de Sant Jordi havia estat habilitat en saló menjador, a fi que el Molt Honorable president, en honor de SAR, oferís un eloqüent àpat a una antologia de selectíssims convidats. Els informadors, en canvi, van quedar segregats, a instàncies del protocol reial, en les dependències del gabinet de mitjans de comunicació de la Generalitat, ja que no és permesa la funció periodística mentre SAR realitza la funció nutritiva.

Obria el menú una amanida de pasta amb salmó, seguida d'ànec a l'empordanesa i culminada amb pastís gelat. Tot, encertadament irrigat amb Raimat Cabernet Sauvignon, cava Real de Freixenet i licors oportuns. Entre els que van assaborir tals gustos, només alterats amb espasmes exquisits per la traca disforme —i desplaent— que La Crida havia accionat, hi havia la diva **Victòria dels Àngels**, el president del Col·legi de Periodistes **Carles Sentís**, l'editor-president de Premsa Catalana S.A. **Max Cahner**, la directora d'EFE **Margarita Riviere**, el director de *La Vanguardia* **Juan Tàpia**, el dimissionari **Lluís Prenafeta**, el president de la Corporació Catalana de RTV **Joan Granados**, l'intel·lectual d'hostaleria **Xavier Domingo**, l'alt funcionari **Balta SAR Porcel**, la dosi preceptiva de comandaments militars i una àmplia representació de la vida política i social catalana. Buidats els plats i les copes, el príncep hissat, que compartia taula amb les màximes autoritats civils i militars, va retirar-se al Palauet d'Albéniz, residència reial a Catalunya. Amb el relax que proporcionava l'eclipsi de SAR, els quatre magnífics: **Francesc Sanuy**, **Lluís Prenafeta**, **Macià Alavedra** i **Jordi Pujol**, en corret, van fer ¡uf! i

van departir amb tranquil·litat.

L'HERÀLDICA PLAU AL PRÍncep

La segona jornada del viatge del príncep va iniciar-se amb la visita a l'Ajuntament de Barcelona, amb una plaça de Sant Jaume buida d'espectadors. El matí fosc característic dels dies que la ciutat desperta amb pluja contrastava amb la llum resplendent dels focus instal·lats per a l'ocasió i el roig encès dels uniformes de gala de la Guàrdia Urbana.

Amb la banda que els acredita creuada al pit, els regidors de la ciutat feien fila obedients, arreglats a la rajola assignada a cadascun per la cap del protocol. Hi eren, capitanejats per **Lluís Armet**, **Josep-Maria Cullell**, **Eulàlia Vintró**, **Maria Aurèlia Capmany**..., tot el Consistori, al Saló de Cent, com fa set-cents anys.

Acompanyat de Pasqual Maragall, SAR, ceptre municipal en mà, va entrar a la sala a fi de saludar l'excel·lentíssima corporació de la ciutat comtal. Incomptables clics fotogràfics dificultats com sempre pel zel de la seguretat, van precedir i cancel·lar els dos discursos breus i la signatura del príncep en el llibre d'honor, en la llengua pròpia de qui presideix el projecte de 1992, a qui ja tocava començar el recorregut cap a la Catalunya interior.

Amb unes hores d'anticipació a l'arribada del seguici reial a Girona, la ciutat era ocupada pels efectius de seguretat, per terra, riu i aire. Els controls tenien la severitat del romànic i cada espai decidit per l'estratègia tenia prostrat un tirador d'elit. Quan SAR va arribar a les portes del consistori, la plaça del Vi reunia, descomptant la policia i els informadors, un precari centenar d'espectadors, els quals es van resoldre en unes desenes d'aplaudiments i unes dotzenes de xiulets esbrincats. Entre el guirigall destacaven apagats "¡Felipe, Felipe!" i incandescents "¡Fora el botifler!".

L'hereu, acompanyat per Pujol, Xicoy i Martí Jusmet, va ser rebut per l'alcalde Joaquim Nadal i introduït hermèticament, com envasat al buit, al saló de sessions municipals. A la plaça la protesta va pujar de to i el cos de seguretat la va reprimir amb contundència. El sal-

do van ser tres detinguts i tres números de la policia ferits. Mentre Nadal va fer un discurs de morfologia atrevida, encara que pactat —com tots els discursos de l'esdeveniment— amb la Casa Real amb un mes d'antelació, la protesta va amainar. Després de les al·locucions de Pujol i el príncep hissat, la comitiva es va dirigir al balcó, gest que va enfervorir i indignar, respectivament, els concentrats d'un i altre costat. I en això, una cobla mobilitzada per al motiu va interpretar La santa espina, obligant a augmentar el volum de la protesta.

La caravana de seguretat va prendre la direcció de la Catedral, la plaça de la qual, a pesar de la pluja, era impermeable. Mentre SAR va realitzar la visita a la santa casa, els dissidents van anar concentrant-se als cantons, entonant cançons i consignes que posaven frenètics els responsables de la seguretat. Els aldarulls van freqüentar tots els punts protocolaris que l'hereu va protagonitzar a la ciutat de la qual és príncep.

Posteriorment a Girona, SAR va fer escala a Montserrat i al Palau de la Música de Barcelona; i l'endemà, Balaguer, Cervera, Cerdanyola, Sant Cugat i el Palau de Pedralbes, on amb vestit fosc els homes i vestit curt les dones van ser convocats, en la llengua pròpia de la corona, més de 2.000 vips.

El dia de Sant Jordi, el príncep hissat va efectuar l'última visita al Palau de la Generalitat. El motiu era una missa oficiada per Narcís Jubany i un molt honorable esmorzar. Tot seguit, la caravana es va dirigir al passeig de Gràcia, concretament a la llibreria Jaimés, la qual havia estat avisada dues hores abans de tan fausta visita. Durant l'interregne la llibreria va romandre acordonada i no va vendre ni fava. SAR s'hi va personar acompanyat de Pujol i Maragall, els qual aconsellaven —cau pel seu pes— un llibre relacionat amb Catalunya i un llibre relacionat amb Barcelona. El príncep va fer cas a l'alcalde i va adquirir La ciudad de los prodigios, d'Eduardo Mendoza, i el va pagar de la seva butxaca amb un bitllet amb la cara del seu pare. I quan SAR ja devia ser a Madrid, Barcelona, que no havia perdut en cap moment la indiferència, encara era una plaça vigilada amb agents pels carrers i pels terrats.

Miquel Alberola i Josep Ma. Pasqual